

Euroopan unionin
neuvosto

Bryssel, 17. marraskuuta 2017
(OR. en)

14378/17

Toimielinten välinen asia:
2017/0228 (COD)

TELECOM 296
COMPET 768
MI 835
DATAPROTECT 185
JAI 1049
CODEC 1819

ILMOITUS

Lähettiläs:	Puheenjohtajavaltio
Vastaanottaja:	Pysyvien edustajien komitea / Neuvosto
Kom:n asiak. nro:	12244/17 TELECOM 213 COMPET 615 MI 637 DATAPROTECT 143 JAI 791 IA 141 CODEC 1407 + ADD 1 + ADD 2 + ADD 3
Asia:	Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi muiden kuin henkilötietojen vapaan liikkuvuuden kehyksestä Euroopan unionissa – Periaatekeskustelu

Euroopan datatalouden täyden potentiaalin hyödyntäminen

Digitaalisten sisämarkkinoiden toteuttamiseksi ja Euroopan datatalouden kasvupotentiaalin hyödyntämiseksi komissio julkaisi 13. syyskuuta 2017 säädösehdotuksen muiden kuin henkilötietojen vapaan liikkuvuuden kehyksestä (jäljempänä 'ehdotus')¹.

¹ Ehdotus koskee yksinomaan muita kuin henkilötietoja, jotta vältetään päällekkäisyydet yleisen tietosuojasetuksen kanssa (2016/679/EY), jossa jo säädetään henkilötietojen vapaasta liikkuvuudesta unionissa. Tämä merkitsee sitä, että molempia tietotyypppejä sisältävien tietokokonaisuuksien osalta yleistä tietosuojasetusta sovelletaan tietokokonaisuuksien henkilötietoja koskeviin osiin ja ehdotusta niiden muita kuin henkilötietoja koskeviin osiin.

Uudet digitaalitekniikat, kuten pilvipalvelut, massadatan analysointi, tekoäly ja esineiden internet muuttavat yhteiskuntaamme ja talouttamme ja avaavat uusia mahdollisuuksia Euroopan kansalaisille, yrityksille ja julkishallinnoille. Data on keskeisellä sijalla kaikissa näissä teknologioissa, joiden tarkoituksena on kerätä, hallinnoida, jakaa ja analysoida tietoaineistoja. Näillä datavetoisilla teknologioilla voidaan maksimoida tehokkuus, mahdollistaa mittakaavaedut ja edistää uusien palvelujen kehittämistä. Jotta nämä palvelut saadaan ulottumaan kaikkialle EU:ssa ja jotta varmistetaan sisämarkkinoiden toimivuus myös digiaikana, tietojen on voitava liikkua vapaasti unionissa.

Jäsenvaltiot ovat määrittäneet joukon kysymyksiä, jotka on ratkaistava, jotta Euroopan datatalouden täysi potentiaali saadaan hyödynnettyä. Näihin kuuluvat esimerkiksi julkisen sektorin tietojen avoin saatavuus ja yritysten välinen tietojen jakaminen ja (uudelleen)käyttö. Jäsenvaltiot ovat myös korostaneet, että kyberturvallisuuden, luottamuksen ja tietosuojan tason on oltava korkea. Tallinnassa 18. heinäkuuta pidetyssä epävirallisessa kokouksessa televiestintä- ja kilpailukykyministerit tarkastelivat kaikkia näitä kysymyksiä. Ehdotuksessa käsiteltyjen pyrkimysten lähtökohtana on tietojen vapaan liikkuvuuden takaaminen, sillä tietojen tallentamisen ja käsittelyn tehokkuus ja toimivuus on jokaisen datavetoisen talouden perusta. Eurooppa-neuvosto on myös toistuvasti tuonut esiin, että tarvitaan toimia tiedon vapaan liikkuvuuden edistämiseksi, ja 19. lokakuuta antamissaan päätelmissä se kehotti pääsemään poliittiseen yhteisymmärrykseen asiasta kesäkuuhun 2018 mennessä.

Tietojen liikkuvuuden esteet Euroopassa ja miten ehdotuksessa puututaan niihin

Komissio on jäsenvaltioiden kanssa käydyin kolmen jäsennellyn vuoropuhelun pohjalta määritellyt neljä keskeistä estettä tietojen liikkuvuudelle unionissa. Nämä esteet ovat kahdentyyppisiä:

- 1) esteet tietojen liikkuvuudelle maantieteellisten rajojen yli (lainsäädännölliset ja hallinnolliset rajoitukset, jotka velvoittavat säilyttämään/käsittämään dataa tietyssä paikassa, oikeudellinen epävarmuus ja luottamuksen puute), ja

- 2) esteet tietojen liikkuvuudelle tietotekniikkajärjestelmien välillä (dataliikkuvuus tietojärjestelmien välillä).

Tämänkaltaiset esteet heikentävät kasvu- ja innovointipotentiaalia ja operatiivista tehokkuutta, aiheuttavat tehottomuutta tietokeskuksissa ja vääristävät markkinoita.

Maantieteellisten esteiden osalta eräät jäsenvaltiot ovat asettaneet kansallisessa lainsäädännössään vaatimuksia, joilla rajataan datan sijaintipaikka tietylle maantieteelliselle alueelle tallennusta tai muuta käsittelyä varten. Näiden vaatimusten vuoksi yrityksille (erityisesti pk-yrityksille) on kalliimpaa toimia yli rajojen, koska tällöin edellytetään sähköisten tietojen tallentamista useilla lainkäyttöalueilla. Lisäksi tällaiset rajoitukset vähentävät yritysten valinnanvapautta ja vääristävät pilvipalvelujen välistä kilpailua.

Dataliikkuvuuden esteet tietotekniikkajärjestelmien välillä ilmenevät erityisesti korkeina siirtokustannuksina, datasiirtoon kuluvana aikana, tietojen tallennusmuotojen eroina takaisin toimittamisen yhteydessä tai vaihtoprosessin aikana esiintyvän toimintojen keskeytymisen mahdollisesti aiheuttamina kustannuksina.

Näiden esteiden poistamiseksi ehdotuksessa kielletään unionin sisäinen datan sijainnin rajoittaminen tietyn jäsenvaltion alueelle sen tallennusta tai muuta käsittelyä varten, ellei se ole perusteltua yleiseen turvallisuuteen liittyvistä syistä. Samanaikaisesti ehdotuksella pyritään varmistamaan jäsenvaltioiden pääsy tietoihin sääntelyn valvontaa varten ja edistetään toimivaltaisten viranomaisten oikeutettujen valtuuksien yleistä yhdenmukaisuutta. Tämän ehdotuksen tavoite osana digitaalisten sisämarkkinoiden toteuttamista on lisätä sisämarkkinoiden avoimuutta ja kilpailukykyä datan tallennus- ja käsittelypalvelujen osalta. Tämä on saavutettavissa varmistamalla, että tietojen tallennuksen ja käsittelyn saa suorittaa laillisesti missä tahansa EU:n alueella, ja varmistamalla, että yritysten tiedot eivät ole "lukittuja" tietyn palveluntarjoajan palvelimille. Tämän pitäisi laskea hintoja sekä lisätä innovointia ja sen myötä myös kasvua, mikä hyödyttäisi EU:n yrityksiä mutta myös julkishallintoja.

Puheenjohtajavaltio pyytää ministereitä ohjaamaan asiasta käytävää keskustelua.

Kysymyksiä keskustelua varten:

1. Ottaen huomioon käynnissä oleva "datavallankumous" ja se, että on tarpeen vahvistaa luottamusta datan tallennukseen ja käsittelyyn kaikkialla sisämarkkinoilla, kuinka voitaisiin parhaiten varmistaa, että julkishallintonne hyötyy mahdollisimman laajasti ehdotuksesta (datan tallennus- ja käsittelypalvelujen kilpailukykyisempien ja avoimempien markkinoiden myötä)?
2. Miten kehittäisitte olemassa olevia Euroopan ja kansallisen tason yhteistyömekanismeja sääntelyn valvontaan tarvittavan nopean ja tehokkaan tietojen vaihdon helpottamiseksi?
3. Oletteko yhtä mieltä siitä, että ehdotus on määritelmien ja poikkeusten osalta (yleinen turvallisuus) oikeasuhteinen ja tarkoituksenmukainen toivotun vaikutustason saavuttamiseksi? Onko mielestänne erityistilanteita, joissa sellaiset datan sijaintia koskevat rajoitukset olisivat tarpeellisia ja oikeasuhteisia, jotka eivät tällä hetkellä ole ehdotuksen mukaisesti mahdollisia?
